

УДК 316.614.5

Marcin Musiol

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Pedagogiki i Psychologii
(Polska)

Марцин Мусьол

Сілезький Університет в Катовіцях
Факультет Педагогіки й психології
(Польща)

AKTUALIZACJA WIEDZY RODZICÓW W ZMIENIAJĄCYM SIĘ ŚWIECIE MEDIÓW

Skuteczne wychowanie uzależnione jest od wielu czynników, m.in. od kompetencji wychowawczych rodziców. W dobie, w której w procesie wychowania udział biorą również media, skuteczność ta wiąże się także z poziomem kompetencji medialnych rodziców, których jedną ze składowych jest wiedza medialna. W opracowaniu zaprezentowano obszary tej wiedzy, scharakteryzowano jej źródła oraz podano przykłady zjawisk występujących w Internecie, o których powinni wiedzieć rodzice.

Słowa kluczowe: wiedza medialna, wychowanie, rodzice

Wprowadzenie. Do czasu rozpowszechnienia się mediów, zwłaszcza elektronicznych, wiedza rodziców związana z wychowywaniem ich dzieci przekazywana była z pokolenia na pokolenie, a zmiany w wychowaniu, jego celach i sposobach miały najczęściej charakter ewolucyjny. Rozpowszechnienie wspomnianych mediów elektronicznych, dynamika ich rozwoju i pojawianie się coraz to innych aktywności medialnych sprawiają, że współcześni rodzice muszą zmierzyć się z rozwiązywaniem problemów, z którymi nie borykali się ich rodzice. Zmiany w procesie wychowania, przynajmniej w obszarze wychowania do mediów i poprzez media z całą pewnością uznane mogą być za rewolucyjne.

Zmiany te ściśle związane są z kompetencjami medialnymi rodziców, których istotną składową jest wiedza medialna. Bez tej wiedzy nie jest bowiem możliwe nie tylko wykorzystywanie przez rodziców edukacyjnych i wychowawczych możliwości mediów, ale także skuteczne zapobieganie ich niepożądanym oddziaływaniom oraz podejmowanie działań z dzieckiem, którego udziałem stało się także oddziaływanie. Źródła tej wiedzy mogą być różne, niezmiennie istotna natomiast jest ich rzetelność.

Wiedza medialna rodziców a proces wychowania. W dobie wszechobecnego oddziaływania mediów, nawet na małe dzieci, rodzice nie mogą pomijać tego wpływu na wychowanie. W procesie tym można wyróżnić wychowanie do mediów oraz wychowanie poprzez media.

Wychowanie do mediów obejmuje działania wychowawcze związane z jednej strony z przygotowywaniem dzieci do bezpiecznego i racjonalnego korzystania z narzędzi ICT, z drugiej zaś do ochrony dzieci korzystających z

tych narzędzi przed różnorodnymi zagrożeniami. Wiedza rodziców przydatna w tym wychowaniu obejmuje m.in. maksymalny czas dziennego korzystania z mediów przez dziecko w danym wieku, usługi medialne, z których nie powinno korzystać dziecko w określonym wieku, zagrożenia wynikające z korzystania z danych usług medialnych, sposoby ochrony dziecka przed tymi zagrożeniami oraz postępowania z dzieckiem, które stało się ofiarą niepożądanych działań medialnych, możliwości kontroli rodzicielskiej itp. [1]. Wychowanie to obejmuje także szerszy kontekst – budowania przez dziecko własnej tożsamości także w społeczności sieci i przygotowywania młodego użytkownika do możliwości zmierzenia się z takim niekorzystnymi działaniami niektórych z członków tej społeczności, jak manipulacja [2].

Natomiast wychowanie poprzez media związane jest z celowym i często planowym ich wykorzystaniem, zarówno w wychowaniu dziecka, jak i działaniach edukacyjnych podejmowanych przez rodziców. Przydatna dla rodziców w tym zakresie może być wiedza dotycząca oprogramowania edukacyjnego, telewizyjnych i radiowych programów edukacyjnych, czasopism przeznaczonych dla dzieci itd.

Od poziomu wiedzy medialnej uzależniona jest także skuteczność kontroli rodzicielskiej nad dzieckiem korzystającym z mediów. Aktywność rodziców podejmujących próby takiej kontroli, w jej szerokim aspekcie, nazywana jest mediacją [3]. Aktywność ta nie polega wyłącznie na podaniu dziecku zasad korzystania z mediów i sprawdzeniu, czy rozumie ono owe zasady, ale dotyczy przyjęcia strategii postępowania z dzieckiem opartej na rozmowach o mediach oraz wspólnego odbioru przekazów medialnych i ich analizowaniu [tamże].

Nabywanie przez rodziców wiedzy medialnej, przydatnej im zarówno w wychowaniu do mediów i poprzez media, jak również do kontroli rodzicielskiej następuje w różnych sytuacjach, a sama wiedza może pochodzić z różnych źródeł i wymaga częstej aktualizacji. W ostatnich dwóch dekadach częstym zmianom ulegały zwłaszcza aktywności związane z korzystaniem z usług internetowych i pojawieniem się niekorzystnych, a nawet niebezpiecznych zjawisk powiązanych z podejmowaniem tych aktywności.

Przykładowe aktywności w Internecie, których znajomość jest potrzebna rodzice. Rodzice dzieci, niezależnie od ich płci, powinni posiadać wiedzę o *groomingu*, czyli zjawisku stosunkowo nowym, groźnym, nie mogącym być akceptowanym w żadnym normalnie funkcjonującym społeczeństwie. Jest to uwodzenie dzieci poprzez sieć. Powinni oni mieć świadomość tego, że zjawisko to nie jest zmarginalizowane. Badania wykazały, że 69% dzieci kontaktowało się z osobami, których nie widziały face to face, a 7% nastolatków zgłosiło próby uwodzenia w sieci [4]. Pomimo że *grooming* nie zawsze kończy się kontaktem z ofiarą w świecie rzeczywistym, staje się źródłem doświadczeń przerastających zdolności adaptacyjne dzieci, dostarczając im wzorców patologicznych zachowań [5]. Ważniejsze od poznania samego pojęcia *grooming* rodzice powinni znać działania mające chronić dziecko przed tym zjawiskiem. Do przydatnej rodzicom należy także wiedza o mechanizmie

uwodzenia dzieci poprzez sieć – jest to bowiem proces długotrwały, możliwy do przerwania na różnych jego etapach, nim dojdzie do skrzywdzenia dziecka. Istotne dla rodziców dzieci będących ofiarami groomingu mogą okazać się informacje o możliwych formach uzyskania wsparcia.

W kontekście problematyki groomingu niezwykle istotnym problemem jest prostytutka dziecięca (ang. *sexting*), która to z uwagi na anonimowość i łatwość nawiązywania kontaktów w sieci staje się coraz bardziej popularna [tamże].

Gdy nazwa zjawiska *cyberbullyingu* została spolszczona na cyberprzemoc wielu dorosłych potrafiło mniej lub bardziej precyzyjnie je określić. Sytuację skomplikowało jednakże dążenie, zwłaszcza naukowców, do szczegółowego analizowania możliwie każdego przejawu cyberprzemocy, co doprowadziło do wyodrębnienia wielu jej form. S. Bauman [6] do form tych zaliczył: *flaming* (spersonalizowany często atak, polegający na wrogich, złych, obraźliwych interakcjach, występuje bardzo często na forach internetowych, podczas dyskusji na portalach internetowych, na czatach, przy pisaniu e-maili); *harassment* (czyli niezgodne z prawem nękanie, molestowanie odnoszące się do wrogich zachowań opartych na czyjejś płci, rasie, wieku, orientacji seksualnej, itp.); *denigration* (to upowszechnianie oszczerczych informacji o kimś i/lub wysyłanie mu takich informacji); *masquerading* (to podszywanie się pod ofiarę, udawanie, że jest się nią i wysyłanie wiadomości tak, by wyglądały jak jej wiadomości); *cyberprzemoc* w tej postaci wymaga od powodującego szkodę większego wyszukania i wyrachowania, a jedną z jej form jest włamywanie się do prywatnych kont poczty e-mail); *outing and trick ery* (to przymilanie się i podlizywanie się w celu uzyskania osobistych, poufnych informacji, które później są upubliczniane przy użyciu nowych technologii); *social exclusion* (oznacza społeczne/socjalne wykluczenie ofiary z grup elektronicznych takich jak np. chaty lub fora czy grupy dyskusyjne poprzez blokowanie dostępu do nich czy też ignorowanie ich zapytań); *cyberstalking* (to wysyłanie przez sprawcę co kilka minut powtarzających się informacji mających na celu zastraszenie ofiary, np. poprzez Internet i/lub na telefon komórkowy); *cyberthreats* (oznacza grożenie ofierze poprzez wysyłanie jej za pomocą narzędzi ICT wiadomości o zagrożeniu życia lub zdrowia jego osoby bądź jego bliskich oraz narażeniu go na jakąś szkodę). Ponadto S. Hinduja i J. W. Patchin [7] opisali: *photoshopping* (modyfikowanie zdjęć za pomocą programu do ich obróbki, a następnie ich popularyzowanie i rozpowszechnianie); *rumor spreading* (tworzenie i rozpowszechnianie plotek); *flaming and trolling* (to wysyłanie wrogich, złych, lub złośliwych wiadomości, prawdziwych lub zmyślonych, a nawet absurdalnych mających na celu rozpalanie emocji i uczuć innych, podważanie argumentów, wzbudzanie kontrowersji i wprowadzanie zakłóceń w internetowym kontekście społecznym); *identity theft /impersonation* (dotyczy kradzieży osobowości, podawania się za kogoś innego poprzez używanie jego nazwy użytkownika i hasła do konta pocztowego, faceebooka itp. oraz wysyłanie z niego wiadomości do innych osób); *happy – slapping* (oznacza połączenie przemocy tradycyjnej z internetową; polega np. na audiowizualnym lub fotograficznym rejestrowaniu ofiary, np. podczas jej bicia, stosowania wobec niej

innych form przemocy, wykonywania z nią bez jej zgody tzw. innych zachowań seksualnych itp., a następnie opublikowaniu tak otrzymanych materiałów w Internecie).

Zjawiskiem, w miarę nowym, jest agresja słowna i obrażanie innego człowieka z wykorzystaniem usług internetowych. Zjawisko to nosi nazwę hejtu [8] – może być ono traktowane jako kolejna forma cyberprzemocy.

W niektórych przypadkach nawet rodzicom biegle władającym językiem angielskim trudno zorientować się, że dane pojęcie związane jest z formą cyberprzemocy, np. *flaming and trolling* w dosłownym tłumaczeniu oznacza płomień i trolle. W takim przypadku rodzic może nie pogłębiać swej wiedzy o tak zdekodowanym zjawisku.

Minimalna wiedza rodziców o cyberprzemocy powinna obejmować znajomość rodzajów, sposobów przeciwdziałania cyberprzemocy oraz pomocy dziecku jej doznającemu lub ją czyniącemu. Muszą oni mieć także świadomość tego, że wiele form cyberprzemocy podlega karze z urzędu lub z powództwa cywilnego.

Aktywnością mogącą mieć, negatywne dla dziecka skutki, odłożone w czasie, a jednocześnie dotyczącą działań dorosłych jest sharenting. Aktywność ta podejmowana jest głównie na portalach społecznych, a polega na nagminnym zamieszczaniu zdjęć i treści, zazwyczaj intymnych, dotyczących ich dzieci. Termin ten powstał w wyniku połączenia angielskich słów *parenting* czyli rodzicielstwo oraz *share* oznaczające rozpowszechnianie [9].

Trudno oczekiwać od rodziców szczegółowej znajomości każdej z wymienionych aktywności w Internecie. Nie jest to konieczny warunek do zaobserwowania ich wystąpienia, nie tylko w przypadku dziecka będącego ofiarą, ale także sprawcą. Niezbędne do tego jest natomiast zainteresowanie aktywnością dziecka w Internecie oraz kierowanie się uniwersalnymi zasadami moralnymi, a także wysoki poziom empatii.

Źródła wiedzy medialnej rodziców. Pierwszym, dla niektórych rodziców pierwotnym, sposobem nabywania wiedzy o zjawiskach medialnych jest ich doświadczenie własne. Coraz większa liczba współczesnych rodziców należy do grupy nazywanej przez Marca Prensky'ego cyfrowymi tubylcami. Są to zatem osoby biegle korzystające z mediów, które na „własnej skórze” mogły doświadczyć zarówno pozytywnych, jak i negatywnych zjawisk w nich występujących. Dla wielu z tych rodziców obowiązki wynikające z bycia małżonkiem i rodzicem stają się priorytetowe, a świat medialny przesunięty zostaje na dalszy plan. To z kolei sprawia, że ich wiedza wynikająca z doświadczenia starzeje się, a ich dzieci stają się uczestnikami zjawisk medialnych, o których istnieniu rodzice nawet nie wiedzą.

Drugim źródłem wiedzy medialnej rodziców może być obserwowanie i analizowanie zachowań dziecka korzystającego z usług medialnych. Zauważalna zmiana tych zachowań, może stać się przyczynkiem do analizowania przez rodzica działań podejmowanych w mediach przez ich podopiecznego i tym samym poznawania nieznanych mu dotąd zjawisk

medialnych. Rodzic powinien mieć świadomość, że niepokojącą zmianą zachowań niekoniecznie musi być zmiana postrzegana jako negatywna (agresja, smutek czy zamknięcie się w sobie), gdyż dziecko nie zawsze jest ofiarą niepożądanych zjawisk zachodzących w mediach, ale bywa także ich sprawcą odczuwającym z tego satysfakcję, pozytywnie zachowującym się po powrocie do realnego świata (warto tutaj nadmienić, że rozróżnianie światów realnego i wirtualnego powoli przechodzi do lamusa, gdyż dla współczesnego młodego człowieka świat wirtualny jest światem realnym). Gdy dane zjawisko medialne wywiera na dziecko pozytywne czy wręcz pożądane oddziaływania, to poznanie tych zjawisk w opisany sposób można traktować jako pewną stratę – niewiedza rodzica powoduje jedynie to, że nie wykorzystuje on celowo tego zjawiska w procesie wychowania. Sposób ten jest jednakże bardzo niekorzystny w przypadku zjawisk medialnych mających negatywne, a czasem nawet niebezpieczne implikacje dla podopiecznego. Jednym z zadań rodziców jest bowiem ochrona dziecka przed takimi zjawiskami, a do tej ochrony potrzebne jest posiadanie wiedzy o nich, zanim dziecko stanie się ich ofiarą.

Inspirujące rodziców do poszukiwania informacji o zjawiskach medialnych powinno być sygnalizowane przez dziecko zdarzenie, jakie zaszło podczas korzystania przez nie z mediów. Warunkiem zwierzenia się dziecka jest zaufanie do rodzica, że nie zostanie ono ukarane np. zakazem korzystania z mediów.

W polskiej szkole edukacja medialna istnieje w szczątkowej formie, dlatego dziecko najczęściej nie posiada informacji dotyczących medialnych nowości, z którymi mogłoby się ono podzielić z rodzicami.

Impulsem zachęcającym rodziców do aktualizowania wiedzy o mediach mogą być także rozmowy z innymi dorosłymi, np. rodzicami rówieśników ich dziecka.

Źródłem informacji o mediach i nowych zjawiskach w nich występujących mogą być także przekazy medialne w mediach zarządzanych przez różnych nadawców: publicznych, komercyjnych czy społecznych. Materiały w nich zamieszczane mają niestety najczęściej charakter rozproszony. Telewizje, niezależnie od rodzaju nadawcy, nie emitują cyklicznych programów o mediach, zjawiskach medialnych czy ich wpływie wychowawczym, a informacje o nich w postaci newsów lub programów publicystycznych nadawane są najczęściej w sytuacjach wystąpienia zdarzeń niepożądanych, grożących wyrokiem sądowym. Przekazy medialne dotyczące nowych zjawisk medialnych w Internecie pojawiają się krótko po ich wystąpieniu i rozpoznaniu. Dotarcie do tych przekazów może być przypadkowe. Gdy jednakże ma być celowe, wówczas wymaga znajomości bądź prawidłowej nazwy zjawiska medialnego, bądź też minimalnej znajomości tego zjawiska. Mediami masowymi, w których zamieszczane są materiały dotyczące mediów i zjawisk medialnych (krótko po ich ujawnieniu) są niektóre czasopisma (tzw. komputerowe), bądź też wydawane, np. przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (w Internecie zamieszczane są ich wersje elektroniczne).

Celowo podejmowanymi działaniami mogącymi wzbogacić wiedzę rodziców z różnych obszarów wychowania jest pedagogizacja, rozumiana jako ich kształcenie pedagogiczne. Rodzice mają możliwość aktualizacji wiedzy pedagogicznej dotyczącej ich dzieci w trakcie działań pedagogizujących organizowanych w placówce, w przedszkolu lub w szkole przy okazji spotkań z rodzicami. Te działania powinny bowiem dotyczyć problemów wychowawczych i możliwości ich rozwiązywania występujących w pracy z dziećmi w konkretnym wieku, w danym środowisku lokalnym i szkolnym. Niezależnie od formy pedagogizacji może ona koncentrować się na problemach dotyczących wychowania dziecka korzystającego z mediów, z uwzględnieniem scharakteryzowanych już obszarów wychowania do mediów i wychowania poprzez media. Trudnością w realizowaniu pedagogizacji medialnej w przedszkolach lub w szkołach jest na ogół niski poziom kompetencji medialnych pracujących w nich nauczycieli. Jednym z rozwiązań tej trudności może być przygotowywanie materiałów pedagogizujących dla nauczycieli przez specjalistów pracujących np. w ośrodkach metodycznych lub pod auspicjami Ministra Edukacji Narodowej. Drugim rozwiązaniem jest natomiast realizowanie działań pedagogizujących medialnie w placówkach przez specjalistów pedagogów czy psychologów medialnych. Udział rodziców w działaniach pedagogizujących jest dobrowolny, dlatego nie bez znaczenia jest jakość organizowanych spotkań mogąca decydować o motywacji do udziału w nich. Jest to o tyle istotne, że czynnikiem motywującym dla rodziców nie jest poziom wiedzy medialnej. Zgodnie z wynikami badań bowiem samoocena poziomu tej wiedzy jest znacznie wyższa od poziomu ich wiedzy rzeczywistej. W badaniach testowych zaledwie 4% badanych rodziców uzyskało wysoki poziom wiedzy medialnej, 13,7% poziom umiarkowany, 47,6 niski, a 34,7 bardzo niski. Analizy statystyczne wyników tych badań wykazały, że chęć uczestniczenia rodziców i prawnych opiekunów w działaniach pedagogizujących medialnie oraz poziom ich wiedzy medialnej mogły zostać uznane jako wzajemnie niezależne (Musioł, 2013).

Szerokie oddziaływania pedagogizujące mogą odbywać się także poprzez przekazy medialne, zwłaszcza internetowe. Możliwości Internetu do działań pedagogizujących powinny być wykorzystane zwłaszcza przez Ministerstwo Edukacji Narodowej np. do stworzenia i aktualizowania bazy danych zawierającej adresy stron z przydatnymi dla rodziców informacjami nie tylko dotyczącymi mediów, ale także innych problemów wychowawczych, jak np. www.swierszczyk.plakademia.dla.rodzicow. Autorami takiej bazy, mógłby być zespół specjalistów medialnych, np. pedagogów, psychologów i socjologów lub wybrana organizacja pozarządowa, której obszarem działań są media np. wspomniana już Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę.

Niestety w Polsce nie jest wykorzystywany potencjał wiedzy posiadanej przez specjalistów naukowo zajmujących się mediami. Przyczyną tego jest przyjęty system oceny pracowników naukowych oraz system punktacji i parametryzacji ich pracy, w którym liczą się jedynie opracowania naukowe – prace dydaktyczne czy publicystyczne nie dają pracownikowi pożądanych

punktów. Opracowania te pisane są hermetycznym językiem, zawierają odwołania do teorii naukowych oraz skomplikowane analizy wyników badań. Ponadto ich objętość jest duża, a zamieszczane są one najczęściej w niskonakładowych monografiach, pracach zbiorowych lub w czasopismach.

Konkluzje. Właściwie funkcjonująca rodzina wypełnia dwie podstawowe funkcje: opiekuńczą i wychowawczą. W drugiej dekadzie XXI wieku w wypełnianiu tych funkcji musi być uwzględniany aspekt medialny, w szerokim ujęciu oznaczający wychowanie do mediów oraz wychowanie poprzez media.

Efektywność działań w obu z tych obszarach wychowania uzależniona jest od poziomu kompetencji zarówno stricte pedagogicznych, jak i medialnych. Jedną z tych kompetencji jest wiedza medialna rodziców.

Źródła tej wiedzy mogą być różne. Najistotniejsza jest ich wiarygodność. Przydatna w jej nabywaniu jest także dociekliwość rodziców, którzy o danym zjawisku medialnym mogą usłyszeć lub przeczytać w formie newsa, a następnie poszerzać o nim wiedzę z innych źródeł.

Dynamika pojawiania się nowych zjawisk medialnych, zwłaszcza w sieci, sprawia, że wiedza medialna rodziców powinna być często aktualizowana. Pomocne, zwłaszcza rodzicom nie znającym języka angielskiego lub słabo posługującym się nim, byłoby szybkie nadanie danemu zjawisku medialnemu nazwy w języku narodowym, celnie je charakteryzującym.

BIBLIOGRAFIA

1. Musioł M. Pedagogizacja medialna rodziny. Zakres – uwarunkowania – dylematy / M. Musioł. – Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013.
2. Wąsiński A. Między manipulacją poprzez media a wychowaniem do mediów w świetle analizy dążeń autokreacyjnych współczesnego człowieka / A. Wąsiński // Wybrane aspekty technologii informacyjnej w edukacji / red. D. Siemieniecka, A. Siemińska-Łosko. – Toruń : Wydawnictwo «Adam Marszałek», 2007. – S. 211.
3. Kołodziejczyk A. Media w życiu rodziny. Rodzaje mediacji korzystania z mediów / A. Kołodziejczyk // Współczesna psychologia mediów. Nowe problemy i perspektywy badawcze / red. A. Ogonowska, G. Ptaszek. – Kraków : «Impuls», 2013. – S. 55.
4. Kicińska L. Gdy dziecko jest ofiarą groomingu / L. Kicińska, A. Nawarenko – „Dajemy Dzieciom Siłę”. – Nr 4. – 2015. – S. 16-17.
5. Brosch A. Oblicza anonimowości nastolatków w sieci – Child Grooming / A. Brosch. – „Kognitywistyka i Media w Edukacji”. – Nr 1. – 2012. – S. 173.
6. Bauman S. Cyberbullying What Councillors Need to Know / S. Bauman. – Alexandria : «American Counseling Association», 2011. – S. 53-58.
7. Hinduja S. Bullying. Beyond the Schoolyard – Preventing and Responding to Cyberbullying / S. Hinduja, J. W. Patchin. – Thousand Oaks, California : «Corwin Press A SAGE Company», 2009. – S. 35 – 41.
8. Kępki M. O hejcie sieci. Jak reagować i przeciwdziałać / M. Kępki. – „Dajemy Dzieciom Siłę”. – Nr 4. – 2015. – S. 12-13.
9. Brosch A. When the Child is Born into the Internet: Sharenting as a Growing Trend among Parents on Facebook / A. Brosch. – “The New Educational Review”. – Nr 43(1). – DOI: 10.15804/tner.2016.43.1.19. – S. 226.

РЕЗЮМЕ

Мусьол Марцин. Оновлення знань батьків у мінливому світі засобів масової інформації.

Родина повинна виконувати дві основні функції: функцію догляду й освітню функцію. У другому десятилітті XXI століття у виконанні цих функцій повинен вбачатися аспект засобів масової інформації, який у цілому означає виховання перед засобами масової інформації та виховання засобами масової інформації.

Ефективність діяльності в обох цих виховних областях залежить від рівня компетентності як stricte педагогічних, так і засобів масової інформації. Однією з таких компетенцій є знання про засоби масової інформації батьків.

Джерела цих знань можуть бути різними. Найбільш важливим джерелом є їх правдивість. Корисною також у її отриманні є сама стурбованість батьків, які про конкретне явище масової інформації можуть чути або читати у вигляді новин, а потім розширити свої знання з інших джерел.

Динаміка появи нових явищ в галузі засобів масової інформації, особливо в мережі інтернет, спричинює, що знання батьків про засоби масової інформації повинні часто оновлюватися. Корисно, особливо для батьків, які не знають англійської мови або які погано розмовляють англійською мовою, було б надання назви конкретному явищу в їх рідній мові, що може точно його охарактеризувати.

Ключові слова: знання в галузі засобів масової інформації, освіта, батьки.

SUMMARY

Musiol Marcin. Updated knowledge of parents in a changing media world.

The family should fulfill two basic functions: caring and educational ones. In the second decade of the 21st century these functions must be fulfilled taking into account the aspect of media, broadly speaking media education and education through the media.

The efficiency of actions in the above mentioned areas is dependent on the level of both pedagogical and media competence. One of these competences includes the parents' knowledge of the media.

The sources of such knowledge may be different. Nevertheless, the sources must be credible. What is helpful in acquiring this knowledge is inquisitiveness of the parents who may hear or read about a media phenomenon in the form of a message, and then expand the knowledge from other sources.

The dynamics of the emergence of new media phenomena, particularly on the Internet, requires parents to update frequently their knowledge of the media.

What would be helpful especially for parents who do not know English or speak it poorly, would be quickly assigning a name to a particular media phenomenon in the national language which would accurately describe it.

Key words: media knowledge, education, parents.